

Tillämpningsanvisning riskhantering

Inledning

Denna tillämpningsanvisning tydliggör styrelsens krav på riskhantering i koncernen Göteborg Energi. Utgångspunkt för anvisningen är Göteborg Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

Syfte

Syftet är att koncernens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ska vara systematisk, förebyggande och utvecklingsinriktad och med rimlig grad säkerställa att:

- verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt, med fokus på kvalitet för den verksamheten riktar sig till
- verksamheten har ett nytänkande och långsiktigt bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning utifrån ett helhetsperspektiv
- lagstiftning, föreskrifter och riktlinjer som berör verksamheten följs
- information om verksamheten och den finansiella rapporteringen är tillförlitlig och tillräcklig

Styrning, uppföljning och kontroll ska bidra till att oavsiktliga och avsiktliga fel och brister kan upptäckas i tid, säkra tillgångar och förhindra förluster. Risken för förekomst av oegentligheter skall alltid vara en del av styrelsens riskhantering i enlighet med riktlinjen.

En rimlig grad av säkerhet innebär att göra en avvägning mellan kontrollkostnad och nytta. Förutom ekonomiska faktorer ska vikten av att upprätthålla förtroendet för verksamheten vägas in.

Omfattning

Denna anvisning anger övergripande inriktning och ram för riskhantering i koncernen. Riskanalyser som ska upprättas enligt lag och andra föreskrifter berörs inte här.

Ansvar

Bolagets styrelse har ansvar för intern styrning och kontroll vari riskhantering är en väsentlig del. Styrelsen ska fortlöpande hålla sig informerad om och utvärdera den interna kontrollen. Verkställande direktör ansvarar för det dagliga arbetet och för att god intern kontroll uppnås. Koncernledningen ska tillse att mål, regler och anvisningar följs.

Koncernens ekonomidirektör ansvarar för tillämpningsanvisningen.

Riskhantering

Riskhanteringen ska vara en del i styrelsens arbete att styra verksamheten mot uppställda mål, säkerställa verksamhetens förmåga att utföra sitt uppdrag och i beslutsfattandet vid prioritering och val av olika handlingsalternativ, enligt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll. Göteborg Energi tillämpar ett medvetet och balanserat risktagande inom förutbestämda ramar där affärstransaktioner granskas utifrån lönsamhets- och riskperspektiv.

Effektiv och ändamålsenlig riskhantering är en förutsättning för framgångsrik verksamhet med acceptabel riskexponering. Riskhantering ska vara en integrerad del av koncernens styrning och säkerställa att risker löpande hanteras samt att utvecklingen av såväl enskilda risker som totala risk-

exponeringen följs. Ett riskbaserat arbetssätt ska öka riskmedvetandet och riskförståelsen samt bidra till att tydliggöra och fånga nya utvecklingsmöjligheter vilka ska kanaliseras tillbaka till strategi- och målarbetet. Genom god riskhantering ökas kvaliteten i det strategiska beslutsfattandet.

Med riskhantering avses, enligt Göteborgs Stads riktlinje, samordnade aktiviteter för att styra och leda en organisation med avseende på risk. Att identifiera, analysera och utvärdera risker och därefter besluta om hur riskerna ska behandlas och följas upp är en del av riskhanteringen. Syftet är att skydda och skapa värde för organisationen. Det innebär att hantera nackdelarna och tillvarata möjligheterna. Utmaningen är att prioritera och fördela resurser som optimerar riskprofilen. I riskhantering ingår krishantering och beredskap.

Den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen utvärderas varje år genom riskanalyser, internkontroller och internrevisioner. För att kunna säkerställa att Göteborgs Energis verksamhet bedrivs med en tillfredsställande styrning, uppföljning och intern kontroll ska tydliga rutiner och system finnas för att:

1. identifiera risker
2. bedöma och analysera risker
3. planera och vidta åtgärder som eliminerar, reducerar eller accepterar riskerna
4. utvärdera effektiviteten av åtgärderna

Rutiner för styrning, uppföljning och kontroll ska hållas uppdaterade och tillgängliga i koncernens ledningssystem.

Riskhantering ska ske kontinuerligt inom väsentliga verksamhetsområden, processer och projekt samt vid större förändringar i verksamheten. Risken för förekomst av oegentligheter inom verksamheten ska alltid vara en del av koncernens riskhantering i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje. Risker som negativt kan påverka möjligheten att uppnå koncernens mål konsolideras från verksamheten och sammanställs till en samlad riskbild för koncernen.

Utifrån de riskanalyser som upprättas i verksamhetsområden och bolag samt den konsoliderade riskanalys som årligen tas fram ska åtgärdsplaner och internkontrollplan upprättas för att säkerställa god intern kontroll.

Risker kan vara strategiska, interna eller externa. Affärsrisker, miljö, arbetsmiljö, säkerhet och informationssäkerhet ingår i koncernens riskområden. Risker identifieras och beskrivs i kategorierna strategiska risker, operationella risker, efterlevnadsrisker och finansiella risker.

Samlad riskbild

I samband med framtagandet av affärsplan/budget ska identifierade nettorisker sammanställas i en samlad riskbild. Den samlade riskbilden ska beskriva åtgärder som har införts och nya åtgärder som behöver vidtas. Bedömning redovisas brutto dvs hur statusen ser ut vid värderingstillfället, sannolikheten att risken inträffar och konsekvenserna om risken skulle inträffa med de åtgärder som i dagsläget finns på plats.

Internkontrollplan

Internkontrollplan ska årligen upprättas för att utvärdera effektiviteten av införda åtgärder. Den ska innehålla de områden eller processer som särskilt ska granskas under kommande verksamhetsår för att verifiera att åtgärderna har avsedd effekt.

Affärs- och verksamhetsplaner

Göteborg Energi ABs verkställande direktör ska med utgångspunkt i ägardirektiv, stadens budget, tillämpliga lagar och förordningar samt andra relevanta omvärldsfaktorer årligen utarbeta en treårig affärsplan för koncernen. Affärsplanen ska visa övergripande och långsiktig inriktning för verksamheten utifrån ekonomiska förutsättningar, nuläge och förändringar kopplade till fullgörande av Göteborg Energis uppdrag och kundbehov. Den utgör underlag för ettåriga verksamhetsplaner och budget.

Styrelsen

Enligt Göteborgs Stads riktlinje ska bolagets styrelse senast siste december, om inte annan tidpunkt meddelas, besluta om budget/affärsplan för det kommande året. I anslutning till detta, enligt riktlinjen senast i februari, har styrelsen att ta beslut om den samlade riskbilden och internkontrollplan för nästa år. Internkontrollplan för innevarande år ska följas upp och rapporteras till styrelsen. Tillämpningsanvisning för riskhantering i koncernen ska årligen ses över och fastställas av styrelsen för Göteborg Energi AB.

Verkställande direktör

VD ska se till att vara så informerad att styrelsen kan ta sitt ansvar för verksamheten och löpande fatta beslut om nödvändiga åtgärder och korrigeringar utan oskäligt dröjsmål. VD har, utöver vad som anges i ägardirektiv och instruktion från styrelsen, alltid ett ansvar att på eget initiativ informera bolagets styrelse om förändrade förutsättningar och händelser som kan vara av väsentlig betydelse för verksamheten.

Uppföljning och rapportering

Styrelsen ansvarar för uppföljning av dels den egna verksamheten, såsom beskrivs i reglemente och ägardirektiv, dels kommunfullmäktiges inriktningar, mål och uppdrag. Rapportering till kommunstyrelse och kommunfullmäktige ska ske utifrån ett väsentlighetsperspektiv, och samordnas i enlighet med ägardirektiv.

I koncernens ledningssystem finns dokument som styr vårt arbetssätt, affärs- och verksamhetsplaner samt beskrivning av hur vi följer upp verksamheten. Ledningens genomgång, som sker enligt gällande rutin, inkluderar uppföljning av ledningssystemets tillräcklighet och behov av förbättring.

Styrelsen och VD ska i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget bedrivit under kalenderåret bedöms ha varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med bolagsordningen.

VD ansvarar för uppföljning av affärsplan och budget. Uppföljningens resultat ska bidra till kontroll, lärande och utveckling av verksamheten. Uppföljningen ska vara heltäckande och belysa hur verksamheten utvecklas i förhållande till inriktningar, mål och uppdrag som fastställts i budget och affärsplan.

Uppföljning av verksamhetsplanerna sker inom respektive verksamhetsområde. Affärsledningarna har regelbunden uppföljning med berörda verksamhetschefer och koncernens ekonomidirektör. Rapporteringen sker med avseende på väsentliga händelser, ekonomi, mål, aktiviteter och risker. Uppföljning av verksamhetens riskbild och beslutade åtgärder ska ingå som en del av den löpande uppföljningen. Status följs upp under året och återrapporteras till styrelsen årligen i samband med att beslut tas om kommande åtgärdsplaner och internkontrollplan, i enlighet med stadens riktlinje.

Internkontrollplan följs upp och rapporteras till koncernledningen under året, och till styrelsen för godkännande i samband med att samlad riskbild och internkontrollplan för nästa år fastställs.

Ansvarslinjer och roller

Riskhanteringen genomförs i tre ansvarslinjer.

Första ansvarslinjen Ledning och chefer i verksamheten	Andra ansvarslinjen Risk-controller, VO Ekonomi och Affärsplanering CISO, VO Utveckling och Digitalisering Säkerhetschef, Stab Personal	Tredje ansvarslinjen HSEQ (för kvalitet, miljö och arbetsmiljö), Stab Personal
Ansvarar för risk och de åtgärder som behöver vidtas för att hantera risker och utreda konsekvenser. Ansvarar för att upprätthålla effektivt system för styrning, uppföljning och kontroll.	Upprättar anvisningar och styrande rutiner för bolagsövergripande riskhantering och intern kontroll. Följer och analyserar total riskexponering. Stödjer verksamheten med expertkunskap.	Ansvarar för utvärdering och validering av effektiviteten i riskhantering och system för styrning, uppföljning och intern kontroll.

Utanför linjen sker kontroller av oberoende granskare såsom lekmannarevisorer och Göteborgs Stads stadsrevision, extern revisor och tillsynsmyndigheter.

Anslutande dokument

- Rutin för riskhantering inom Göteborg Energi, S-2017-00275, med beskrivning av riskkategorier och riskvärderingsmatris
- Styrprinciper för koncernen Göteborg Energi, S-2015-00263
- Planera och följa upp S-2011-00146, rutin
- Bolagsstyrning S-2016-00182, rutin